

Raadsvoorstel

Onderwerp: Programma Stedelijk Water 2023-2027	College van burgemeester en wethouders 11 april 2023	Zaaknummer 755965
Portefeuillehouder P. Meij	Commissie Samen wonen 10 mei 2023	Openbaar
E-mailadres opsteller: m.heijboer@bar-organisatie.nl	Gemeenteraad 25 mei 2023	

Geadviseerd besluit

1. Het Programma Stedelijk Water 2023-2027 vast te stellen.
 2. De financiële gevolgen te verwerken in de 2e Tussenrapportage 2023 en de Programmabegroting 2024.
 3. Raadstoezegging 2304 'Visie op Water' af te doen.
-

Raadsvoorstel

Inleiding

Voorgesorteerd op de Omgevingswet – waarin beleid wordt uitgewerkt in programma's – heeft deze opvolger van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) een nieuwe naam: Programma Stedelijk Water (PSW). Het PSW (bijlage 1) beschrijft het beleid op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater en is daarmee meer integraal dan het huidige GRP. Op basis van het PSW worden de tarieven voor rioolheffing bepaald.

Beoogd effect

Een betrouwbaar rioolstelsel en watersysteem dat is voorbereid op de toekomst.

Relatie met beleidskaders

Groenvisie 'Groen is onze toekomst'.

Strategie Klimaatadaptatie.

Collegeprogramma 2022-2026 Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk.

Werken vanuit ecologie.

Argumenten

1.1. De looptijd van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022 (GRP) is verstreken.

Het Programma Stedelijk Water (PSW) is de opvolger van het GRP en heeft een looptijd van 2023 – 2027.

1.2. Bij alle vervangingsprojecten is rekening gehouden met budget voor klimaatadaptatieve maatregelen.

Het PSW sluit daarmee aan bij de Strategie Klimaatadaptatie. In het GRP 2018-2022 werd bij de helft van de projecten rekening gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat bijvoorbeeld om het afkoppelen van hemelwater of het aanleggen van een berging met vertraagde afvoer.

1.3. Er wordt invulling gegeven aan actiepunt 204 uit het collegeprogramma (We zetten in op vergroenen of realiseren van een waterberging als water niet kan worden afgevoerd).

Bij nieuwbouwwontwikkelingen wordt het Convenant Klimaatadaptief Bouwen gevolgd en moet tenminste 50 mm neerslag tijdelijk vastgehouden kunnen worden op privaat terrein en openbaar gebied. Bij reconstructies in openbaar gebied is het streven minimaal 20 mm berging te realiseren. Het inzetten op vergroening is de ambitie uit de Groenvisie en zorgt ervoor dat er minder regenwater afstroomt en de kans op wateroverlast afneemt. Tevens heeft dit een positief effect op hittestress.

1.4. Er wordt invulling gegeven aan actiepunt 205 uit het collegeprogramma (We zetten in op het vasthouden van water in natte perioden zodat we het beschikbaar hebben in droge perioden).

Bij rioolvervanging wordt drainage aangelegd. Door het aanleggen van een robuust drainage systeem wordt het grondwater in openbaar gebied gereguleerd tot het niveau van het oppervlaktewater. In natte perioden wordt overtollig grondwater afgevoerd naar het oppervlaktewater. In droge perioden wordt water vanuit het oppervlaktewater de bodem ingebracht.

1.5. De kwaliteit en capaciteit van het rioolstelsel wordt geborgd.

Het PSW geeft inzicht in de benodigde inspecties, onderhoudsmaatregelen en vervangingen. Door het uitvoeren van deze maatregelen blijft het rioolstelsel betrouwbaar. Dit is in het belang van de volksgezondheid.

1.6. De verwachte stijging van de tarieven is de komende jaren beperkt tot 2% per jaar (exclusief inflatie)

Per 2023 zijn de tarieven met 11% gestegen. Omdat er in de 'voorziening bekleemde middelen riolering' voldoende middelen beschikbaar zijn die ingezet kunnen worden ter dekking van de kosten, kan de stijging van de tarieven in 2024-2029 beperkt blijven tot 2% (exclusief inflatie) per jaar. De stijging in de heffing is ook beperkt gehouden door vervangingen altijd in combinatie met wegconstructies uit te voeren. De kosten voor het opbreken van de wegverharding worden vanuit de investeringen voor wegenonderhoud betaald.

2.1. De Tussenrapportage is het instrument om de financiële afwijkingen in de begroting 2023 te verwerken.

2.2. De Begroting is het instrument om de benodigde financiën voor de jaren 2024 – 2027 vast te leggen.

3.1. Het PSW is een integraal plan dat alle wateraspecten beschrijft waar de gemeente een rol in heeft.

Ten opzichte van een traditioneel GRP zijn de aspecten op het gebied van oppervlaktewater opgenomen in het PSW. Hierdoor is een separate notitie over water niet meer nodig.

Overleg gevoerd met

Waterschap Hollandse Delta en het Platform Natuur, Milieu en Duurzaamheid.

Kanttekeningen

1.1. Met het in werking treden van de Omgevingswet vervalt de verplichting tot het opstellen van een GRP.

Ondanks het in werking treden van de Omgevingswet per 1 januari 2024 blijft ook na inwerkingtreding van deze wet een beleidsdocument noodzakelijk om de hoogte van de rioolheffing vast te kunnen stellen en transparant te blijven richting bewoners.

Uitvoering/vervolgstappen

De uitvoering van de werkzaamheden wordt opgenomen in meer gedetailleerde werkplanningen. De opmerkingen van het Waterschap Hollandse Delta (bijlage 2) worden meegenomen in de uitvoering van het PSW.

Evaluatie/monitoring

De evaluatie van dit PSW wordt opgenomen in het volgende PSW voor de periode 2028-2032. Jaarlijks vindt een terugblik plaats in de jaarrekening.

Financiën

De belangrijkste financiële mutaties in het PSW zijn:

- Hogere kosten voor rioolvervangingen veroorzaakt door hogere eenheidsprijzen, het uitvoeren van klimaatadaptieve maatregelen in ieder project en een grotere vervangingsopgave per jaar.
- Een geactualiseerde meerjarenplanning voor de vervangingsinvesteringen van gemalen die worden afgeschreven in respectievelijk 20 jaar (mechanisch/pompen), 15 jaar (elektrisch/besturing) en 40 jaar (bouwkundig/pompputten).
- Hogere kosten als gevolg van prijsstijgingen voor het reinigen van kolken, het reinigen en inspecteren van riolen, het onderhoud aan gemalen en het uitvoeren van dagelijks onderhoud. Voor 2023 was de tariefstijging 11% (tarieven op 15 december 2022 vastgesteld door uw raad). Op basis van het PSW stijgen de tarieven voor de rioolheffing in de periode 2024 tot en met 2029 naar verwachting met 2% (exclusief inflatie) per jaar, voor de periode 2030 tot en met 2036 is dit 3% (exclusief inflatie).

De voorziening beklemde middelen riolering dient om schommelingen in de kosten en het tarief van de rioolheffing op te vangen. De voor- en nadelige verschillen op het 'product' riolering worden met deze voorziening verrekend. Elke vijf jaar wordt er een nieuw GRP/PSW opgesteld. Hierin wordt over een periode van 40 jaar een doorrekening gemaakt van de noodzakelijke onttrekkingen en stortingen aan deze voorziening. Uit de doorrekening die voor het nieuwe PSW is gemaakt (bijlage 9 van het rapport) blijkt dat er nog zoveel middelen in de voorziening zitten, dat de stijging van de tarieven beperkt kan blijven.

De stijging in de heffing is ook beperkt gehouden door vervangingen altijd in combinatie met wegreconstructies uit te voeren. De kosten voor het opbreken van de wegverharding worden vanuit de investeringen voor wegenonderhoud betaald.

De financiële consequenties zijn uitgewerkt in de bijlages 6, 7, 8 en 9 van het Programma Stedelijk Water.

Juridische zaken

De gemeente kan op grond van artikel 228a Gemeentewet (Gw) een rioolheffing instellen om watertaken te bekostigen. De rioolheffing is een bestemmingsbelasting. Dit is een belasting waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor een specifiek doel. Dat doel is de gemeentelijke watertaak, ofwel de zorgplichten volgens artikel 228a Gw op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Op basis van het PSW worden de tarieven voor rioolheffing bepaald.

Gemeenten hebben op grond van artikel 10.33 Wet milieubeheer een zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater. Onder stedelijk afvalwater wordt afvalwater verstaan dat bestaat uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. De gemeente zorgt voor transport van dit water naar rioolwaterzuivering. De zorgplicht betreft het gehele gemeentelijke grondgebied.

In artikel 4.22 van de Wet milieubeheer staat vermeld dat de gemeenteraad periodiek een gemeentelijk rioleringsplan vaststelt. Het Programma Stedelijk Water is in de zin van de wet een gemeentelijk rioleringsplan.

De hemelwaterzorgplicht is verankerd in artikel 3.5 van de Waterwet. Gemeenten zijn verplicht de zorg van het hemelwater als onderdeel op te nemen in een gemeentelijk rioleringsplan. Op basis van een integrale afweging op lokaal niveau beslist de gemeente vervolgens hoe ze dit hemelwater verwerkt.

Burgers en bedrijven zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de gevolgen van overtollig grondwater of een lage grondwaterstand. Artikel 3.6 van de Waterwet bevat de gemeentelijke zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. In een gemeentelijk rioleringsplan geeft de gemeente aan hoe invulling wordt gegeven aan de grondwaterzorgplicht.

Duurzaamheid en Ecologie

Het PSW draagt bij aan een klimaatbestendige inrichting van de buitenruimte. De aanleg van wadi's (tijdelijke waterberging in het groen) geeft kansen voor de ecologie.

Het PSW draagt bij aan het verminderen van aanbod van afvalwater op de rioolwaterzuivering door het ontvlechten van waterstromen en het (al dan niet vertraagd) lozen van hemelwater op oppervlaktewater. Dit reduceert transport- en zuiveringskosten en energieverbruik.

Bij het onderhoud van de watergangen wordt zo veel mogelijk ecologisch beheer toegepast. De uitgangspunten zijn afkomstig uit Werken vanuit Ecologie.

Inclusiviteitstoets

N.v.t.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Na vaststelling van het PSW wordt deze gepubliceerd op officiële bekendmakingen.nl.

Communicatie en participatie vindt plaats binnen de specifieke onderhouds- en vervangingsprojecten.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Bijlagen

1. Bijlage 1 PSW Ridderkerk 2023 - 2027
2. Bijlage 2 Reactie Waterschap op PSW Ridderkerk

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Programma Stedelijk Water 2023-2027	Gemeenteraad: 25 mei 2023	Zaaknummer: 755965
	Commissie samen wonen 10 mei 2023	

De raad van de gemeente Ridderkerk,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 11 april 2023,
gelet op
Wet milieubeheer
Waterwet;

BESLUIT:

1. Het Programma Stedelijk Water 2023-2027 vast te stellen.
 2. De financiële gevolgen te verwerken in de 2e Tussenrapportage 2023 en de Programmabegroting 2024.
 3. Raadstoezegging 2304 'Visie op Water' af te doen.
-